

سرمقاله

ضرورت بکارگیری راهبردهای افزایش بهره‌وری بارش در

تولید محصولات زراعی دیم. پراکنش نامناسب و مقدار ناکافی و

نامطمئن بارش در دیم‌زارهای کشور به همراه ضعف مدیریت اراضی سبب شده است که عملکرد محصولات دیم دچار نوسانات شدیدی باشند. پایداری تولید و افزایش بهره‌وری آب سبز در زراعت دیم کشور با استفاده از بذور ارقام معرفی شده موسسه در طی سال‌های اخیر افزایش یافته است. استفاده از ارقام جدید در کنار رعایت دستورالعمل‌های به زراعی به ویژه تاریخ کاشت، تراکم و عمق کاشت، تغذیه گیاهی و مدیریت بیماری‌ها و علف‌های هرز در بهبود بهره‌وری بارش موثر هستند. توجه جدی به تناوب و توسعه محصولات جایگزین در برنامه‌های تحقیقاتی و تولید بذر با هدف انتقال تاریخ کشت محصولات بهاره از قبیل عدس، گلرنگ و نخود به پاییز جزو رویکردهای مهم موسسه در افزایش بهره‌وری آب سبز می‌باشند. همچنین توسعه سیستم‌های زراعی پایدار همانند کشاورزی حفاظتی با رعایت تناوب، حفظ بقایا و حداقل خاک‌ورزی در پایداری تولید و افزایش بهره‌وری آب سبز نقش زیادی دارند. بهره‌وری مصرف آب باران در محصولات زراعی دیم طی سال‌های گذشته بطور متوسط ۳/۲ کیلوگرم بر میلی متر بارندگی است و افزایش این شاخص به ۵/۱ کیلوگرم بر میلی‌متر بارش طی سال‌های آتی هدفگذاری شده است تا زراعت دیم به زراعتی پایدار، اقتصادی و اثرگذار در تامین امنیت غذایی کشور بیش از پیش نزدیکتر شود.

پشتیبانی فنی موسسه و طی هماهنگی با سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان شرقی، کارگاه آموزشی کشت پاییزه محصولات زراعی دیم طی ۴ روز در هفته نخست مهر ماه برای بیش از ۷۰ نفر کارشناس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان در محل مجتمع شهید کسایی تبریز برگزار شد. در طی این دوره، اصول به زراعی کاشت حبوبات دیم توسط دکتر خوشرو، تغذیه گیاهی توسط دکتر عظیم‌زاده، کشاورزی حفاظتی و اصول به زراعی کاشت نباتات علوفه‌ای دیم توسط دکتر لطفی، اصول زراعت دانه‌های روغنی در شرایط دیم توسط دکتر علیزاده و اصول زراعت گندم و جو دیم توسط دکتر روستایی تدریس شدند. برگزیدگان این دوره در اجرای طرح جهش تولید در دیم‌زارهای استان همکاری خواهد کرد.

دکتر مظفر روستایی به عنوان سرپرست جدید موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور منصوب شد. طی حکمی از

جانب دکتر
خیام نکویی
معاون وزیر و
رئیس سازمان
تحقیقات،
آموزش و

ترویج کشاورزی، از خدمات دکتر خشنود علیزاده تقدیر و دکتر مظفر روستایی به عنوان سرپرست جدید موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور منصوب و معرفی گردید. این مراسم با حضور دکتر جعفری معاون پژوهش و فناوری سازمان، آقای معاون توسعه و برنامه ریزی فرماندار ویژه مراغه، حجت‌السلام رحمانی امام جماعت موسسه، دکتر قهرمان نژاد قائم مقام تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان شرقی، مهندس خیراندیش مدیر جهاد کشاورزی شهرستان مراغه و محققین و همکاران موسسه روز سه شنبه ۳ آبان ماه ۱۴۰۱ در سالن شهید احمد شفیق زاده ستاد موسسه برگزار شد. در این مراسم دکتر علیزاده خلاصه‌ای از دستاوردهای موسسه ارائه نمود سپس دکتر جعفری ضمن تقدیر از زحمات دکتر علیزاده در دوران تصدی مدیریت موسسه، امنیت غذایی را یکی از شاخص‌های مهم اقتدار جهانی بیان نمود که در سال‌های اخیر مورد توجه اکثر کشورهای جهان گردیده است که به

اخبار مؤسسه

قرارداد انتقال دانش فنی تولید و تکثیر گندم به بخش

خصوصی انجام شد. طی قرارداد ۵ ساله امتیاز انحصاری و موقت

رقم‌های پرتاسیل گندم رقم هشتگرد و باران به ترتیب به شرکت آذین خوشه شاهین دژ در استان آذربایجان غربی و شرکت سینا بذر در استان همدان واگذار شدند. در حال حاضر موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور با احتساب واگذاری ارقام فوق دارای ۷۷ قرارداد فعال تکثیر بذر ارقام جدید گندم، جو، نخود، عدس، ماشک و گلرنگ با شرکت‌های خصوصی است و از مشارکت تمام شرکت‌های فعال در این زمینه استقبال می‌نماید.

کارگاه آموزشی طرح جهش تولید در اراضی دیم برای

کشت محصولات زراعی دیم در استان آذربایجان شرقی. با

اجرای طرح‌های تحقیقاتی در جهت بهبود و افزایش عملکرد در دیم‌زارها، تفاهم نامه همکاری مشترک بین موسسه دیم با اداره کل هواشناسی استان آذربایجان شرقی منعقد گردید. طی این تفاهم نامه همکاری موسسه در تاسیس ایستگاه اقلیم شناسی سینوپتیک در ستاد موسسه و همکاری فی مابین در قالب پروژه‌های مشترک با استفاده از نیروهای متخصص و امکانات طرفین برنامه ریزی خواهد شد. قبل از امضای تفاهم نامه، آقای دکتر عبدلی مدیر کل هواشناسی استان و هیئت همراه با حضور دکتر روستایی و تعدادی از محققین موسسه از ایستگاه هواشناسی موجود در ایستگاه بازدید نموده و ضمن تبادل نظر در خصوص استقرار محل جدید ایستگاه اقلیم شناسی به توافق رسیدند.

سطح پوشش طرح جهش تولید در دیم زارهای کشور با افزایش ۶۰ درصدی در سال جاری همراه است. دکتر

روستایی رئیس موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور با بیان اینکه «جهش تولید در دیم‌زارهای کشور» طی سال زراعی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ در سطح ۲/۴ میلیون هکتار اجرا می‌شود، اعلام کردند که این سطح در مقایسه با سال زراعی قبل حدود ۶۰ درصد افزایش دارد. دکتر مظفر روستایی روز چهارشنبه در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا با اشاره به برنامه ریزی انجام شده توسط معاونت زراعت و ستاد اجرایی حضرت امام (ره) به اجرای این طرح ملی در ۲۲ استان اشاره کرد و افزود: در این اراضی حدود ۲ میلیون هکتار گندم، ۸۴۰ هزار هکتار جو، ۲۵۰ هزار هکتار نخود، ۱۵۰ هزار هکتار عدس، ۲۱۰ هزار هکتار علوفه و ۴۲ هزار هکتار گیاهان دارویی کشت می‌شوند. وی نقش اصلی موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور را تامین پایه‌های بذری ارقام و لاین‌های جدید محصولات زراعی غلات، حبوبات، گیاهان روغنی و علوفه‌ای، انتقال یافته‌های تحقیقاتی، ارایه آخرین دستورالعمل‌های فنی به کشاورزان و کارشناسان و همکاری در آموزش گروه‌های هدف عنوان کرد. دکتر روستایی با بیان اینکه کارشناسان موسسه نسبت به اجرای طرح جهش تولید در دیم‌زارهای کشور در مناطق محروم و دورافتاده توجه ویژه دارند، بیان کرد: تلاش همگانی برای رسیدن به اهداف طرح جهش تولید در دیم‌زارهای کشور لازم است و این طرح ضامن امنیت غذایی کشور بوده و افزایش عملکرد در سال‌های اجرا قابل مشاهده است.

موسسه دیم در نمایشگاه‌های دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن بازار سازمان تات بصورت فعال شرکت کرد. بیست و سومین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن بازار سازمان

دلیل تغییر اقلیم، محدودیت‌ها و توسعه اراضی دیم در شرایط کنونی، موسسه می‌تواند با به کارگیری ظرفیت‌های علمی و فنی موجود با تثبیت پایداری تولید در دیم‌زارها در امنیت غذایی کشور نقش مهمی داشته باشد. همکاران موسسه هم ضمن قدردانی و خدا قوت به دکتر عزیزاده و عرض تبریک به دکتر مظفر روستایی بعنوان سرپرست جدید موسسه، آمادگی خود را برای همکاری در جهت پیشبرد اهداف موسسه اعلام نمودند.

زیرساخت‌های تحقیقاتی موسسه و مراکز تحقیقاتی همکار مطابق با اهداف پروژه جهش تولید توسعه می‌یابد. طی

بازدید آقایان دکتر فرهنگی معاون دفتر خدمات فنی و پشتیبانی سازمان تات، دکتر خاکسار هماهنگی کننده پروژه جهش تولید در دیم‌زارها، دکتر شریفی‌نسب رییس گروه فنی مهندسی دفتر خدمات فنی و دکتر عزیزاده نماینده ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) در پروژه با حضور دکتر روستایی سرپرست موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور در ۱۱ آبان ۱۴۰۱ از کارگاه ماشین الات، انبار نگهداری بذور، دستگاه‌های بوجاری، گلخانه‌ها و واحدهای به نژادی سریع و پایش بیماری‌های لگوم و دانه‌های روغنی در ستاد موسسه، در خصوص توسعه انبارتولید بذر محصولات زراعی، انبار نگهداری ماشین الات و ادوات کشاورزی، احداث انبار تخصصی بانک ژن محصولات زراعی دیم، تجهیز سیستم گرمایی و سرمایی گلخانه‌ها و طراحی و اجرای سیستم آبیاری تکمیلی در مزارع تولید بذر، قفسه بندی انبار بذر، احداث سایبان ماشین‌های کشاورزی تبادل نظر گردید و مقرر گردید موسسه برنامه و پیشنهادات خود را در این زمینه به سازمان اعلام نماید. در این جلسه مقرر گردید موسسه نیاز خود را با تعیین اولویت در خصوص تجهیز ماشین الات برای موسسه و ایستگاه‌های همکار در مراکز استانی از جمله کارنده‌ها، کمباین‌های برداشت آزمایشات و دستگاه‌های بوجاری را به سازمان ارائه نماید تا با برنامه‌ریزی و تأمین به موقع بودجه در اسرع وقت در خصوص خرید آن اقدام گردد.

سایت هواشناسی موسسه به سیستم اقلیم شناسی سینوپتیک ارتقا می‌یابد.

در ۲۸ آبان ماه ۱۴۰۱ به منظور استفاده آنلاین و بهینه از داده‌های هواشناسی در

۱۳۹۷ اشاره کرد. وی در دوره‌های آموزشی تخصصی اصلاح نباتات و کشاورزی حفاظتی در ایران و کشورهای سوریه، ترکیه، هندوستان، ازبکستان، بلغارستان و رومانی اشاره کرده است. از دیگر افتخارات ایشان می‌توان به انتخاب پژوهشگر برتر سازمان تات در سال ۱۳۹۸، پژوهشگر برتر حوزه زراعت وزارت جهاد کشاورزی، پژوهشگر مروج ارشد برتر کشور در حوزه زراعت در سال ۱۴۰۰، پژوهشگر مروج برتر موسسه تحقیقات کشاورزی دیم، پژوهشگر برتر استان کردستان اشاره کرد.

یادی از همکار قدیمی

مهندس جمشید قبادی بیگون

آقای مهندس جمشید قبادی بیگون متولد ۱۳۳۱ شهرستان کرمانشاه است. ایشان در سال ۱۳۶۶ موفق به اخذ

مدرک کارشناسی مهندسی کشاورزی گرایش زراعت و اصلاح نباتات از دانشگاه تبریز شده و در سال ۱۳۸۷ مدرک کارشناسی ارشد گرایش زراعت از دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد را اخذ نمود. مهندس قبادی در سال ۱۳۶۷ در معاونت مؤسسه تحقیقات دیم کشور در سرارود کرمانشاه مشغول بکار گردید. بخشی از فعالیت‌های شاخص ایشان معرفی رقم جو دیم سرارود ۱ و مشارکت فعال در معرفی ارقام جو دیم سهند، آیدر، نادر و انصار است. از سال ۱۳۸۰ به مدت دو سال رئیس بخش غلات معاونت موسسه دیم بود. ایشان از سال ۱۳۸۰ به مدت شش سال و از سال ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۴ به عنوان مسئول واحد کنترل و گواهی بذر در معاونت موسسه دیم فعالیت کرده است. مهندس قبادی در طول ۲۷ سال خدمت بیش از ۴۷ پروژه تحقیقاتی را اجرا و ۷ مقاله علمی- پژوهشی در مجلات معتبر داخلی و خارجی ارائه نمود. عضویت کمیته فنی بذر استان کرمانشاه، عضویت در کمیته فنی و شورای معاونت موسسه دیم، عضویت کمیته سیاست‌گذاری و فنی گیاهان دارویی، عضویت تیم نیازسنجی و مسئله‌یابی شهرستان سرپل ذهاب و کارشناس همکار طرح به‌نژادی مشارکتی از دیگر فعالیت‌های ایشان می‌باشد. ایشان بیش از ده لوح تقدیر از وزیر، رئیس‌جمهور، رئیس سازمان تات، رئیس و معاون مؤسسه دیم دریافت نموده‌اند. ایشان در سال ۱۳۹۴ پس از ۲۷ سال خدمت به درجه بازنشستگی نایل آمدند. از خداوند منان برای ایشان آرزوی سلامتی و طول عمر با عزت داریم.

اخبار فرهنگی

معاون پژوهشی و مسئول حراست موسسه به همراه سرپرست بنیاد شهید و امور ایثارگران شهرستان

ویژه مراغه و رئیس امور ایثارگران پادگان امام رضا(ع) شهرستان مراغه در روز شنبه ۲۳ مهرماه سال جاری با خانواده‌های شهید والامقام مصطفی نمکین گشایش و شهید والامقام ابوالفتح امامی دیدار کردند. در این دیدار، ضمن ارج نهادن به مقام شامخ شهدا و جانبازان دوران دفاع مقدس از ایثارگری‌های این عزیزان با اهداء لوح تقدیر تجلیل شد. همچنین، مراسم گرامیداشت هفته دفاع مقدس با حضور مسئول نمایندگی ولی فقیه در سپاه ناحیه مراغه، مسئول حوزه مقاومت بسیج کارمندی و با شرکت رییس و کارکنان موسسه دیم در سالن شهید احمد شفیق زاده برگزار گردید. در این مراسم حجت الاسلام والمسلمین برزگر در خصوص جنگ سخت و نرم دشمن بر علیه ملت ایران و سوء استفاده دشمنان از احساسات مردم در فضای غبار آلود مطالبی را بیان نمودند. در مراسم بزرگداشت به مناسبت میلاد با سعادت بانوی تبیین گر حادثه کربلا حضرت زینب (س) و هفته بسیج، سرهنگ ساعدی با اشاره به بیانات مقام معظم رهبری در مورد بسیج، آن را برای جوانان شورآفرین، برای دوستان امید آفرین و برای دشمنان یاس آفرین معرفی کرد و بسیجیان را نیروهایی با اخلاص دانستند که بدون هیچ چشم داشتی در حوزه‌های مختلف خدمت رسانی می‌کنند.

فصلنامه داخلی دیم - (نشریه علمی-خبری)

شماره ۹- سال سوم - پاییز ۱۴۰۱

مدیر مسئول: مظفر روستایی سردبیر: رامین لطفی

هیات تحریریه: خشنود عزیزاده، مظفر روستایی، هادی خرسندی،

حمید حسینیان خوشرو، رامین لطفی

مدیر داخلی: رویا فردوسی، پشتیبان: پریسا ایران دوست آذر

صفحه آرایی و کامپیوتر: اسماعیل زادحسن

نشانی: آذربایجان شرقی، مراغه، کمربند شمالی، موسسه

تحقیقات کشاورزی دیم کشور، تلفن تماس: ۰۴۱-۳۷۲۲۸۰۷۸